

Kuinka voimme auttaa Sinua?

Läheisen ihmisen menettäminen voi olla sinulle vaikeaa ja raskasta aikaa. Oikeiden sanojen löytäminen surun keskellä voi tuntua mahdottomalta. Hoitajat, lääkärit ja muu henkilökunta ovat täällä sinua varten, mikäli kaipaat tukea tai haluat puhua asioista.

Toivomme, että otat yhteyttä hoitavaan yksikköön tai tulet keskustelemaan kanssamme mieltäsi painavista seikoista.

Kannustamme Sinua kysymään lisätietoa kaikista niistä seikoista, jotka askarruttavat mieltäsi.

www.terveyskyla.fi/palliativinentalo

Lähteet

Duodecim. (2012). Kuolevan potilaan oireiden hoito.
Hänninen, J. (2015). Saattohoito-opas.
Peake, M. (2014). Fyysiset muutokset kuoleman lähestyessä.
Valvira. (2015). Saattohoito.

Ohjeen laatinut: Sairaanhoidaja Anu Viitala. (2017). Tays, Palliativinen yksikkö.
Hyväksyjä: lääkäri Juho Lehto

Ohjeen muokannut Taysin ohjeesta sairaanhoidaja Johanna Järvi. (2018). Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, Palliativinen keskus.
Hyväksyjä: lääkäri Kaisa Anttila. (2018)

Fyysiset muutokset kuoleman lähestyessä

Fyysiset muutokset kuoleman lähestyessä

Jokaisen ihmisen kuolinprosessi on ainutlaatuinen ja yksilöllinen tapahtumaketju. Suurimmalle osalle potilaista tapahtuu kuitenkin tiettyjä fyysisiä muutoksia, jotka ovat merkkejä lähestyvistä kuolemasta. Näitä voivat olla toimintakyvyn asteittainen huonontuminen, fyysisten oireiden lisääntyminen ja elämän laadun heikkeneminen.

Kuolemaa ennustavia tekijöitä voivat olla myös:

- ruokahaluttomuus
- ihminen jää vuoteeseen, on väsynyt, nukkuu paljon eikä oikein jaksa puhuakaan
- erityis vähenee (virtsaus, suolen toiminta)
- kuumeilu ilman erityistä syytä
- kipulääkkeen tarve kasvaa
- hengityksen muuttuminen

Ruokahaluttomuus

Kun ihminen lähestyy kuolemaa, hän ei enää kaipaa ruokaa tai juomista samalla tavalla kuin ennen. Sanotaankin ettei kuoleva ihminen kuole, koska hän ei syö, hän ei syö, koska hän on kuolemassa. Saattohoitovaiheessa tapahtuva nesteytys voi aiheuttaa hengenahdistusta, turvotuksia ja paikallista kipua. Suonensisäistä nesteytystä pitäisi käyttää vain, jos se parantaa potilaan vointia.

Ruokahaluttomuus voi tuntua läheisistä vaikealta hyväksyä, vaikka lähestyvistä kuolemasta olisikin ollut puhetta. Hellävarainen suun kostuttaminen tai jääpalojen imeskely ja huulten rasvaaminen voi tuntua potilaasta hyvältä ja helpottaa kuivan suun tunnetta.

Väsymys

Ihminen voi viettää aikaa nukkuen yhä enemmän. Hereillä ollessaan hän voi olla väsynyt, eikä oikein jaksa kiinnostua ympärillään olevasta maailmasta. Se on normaalia ja kuuluu luonnollisena osana lähestyvään kuolemaan.

Kuumeilu

Ennen kuolemaansa ihmisellä voi olla kuumeilua. Kuumeilu johtuu aivojen lämmönsäätelyn häiriintymisestä, eikä antibiooteista ole apua sen hoidossa. Kuumetta voidaan hoitaa oireenmukaisesti kuumetta alentavilla lääkkeillä.

Kipu

Jokaisen ihmisen kivun kokemus on yksilöllinen asia. Kokemus muodostuu elinvauriosta, psykologisista ja ympäristöön liittyvistä tekijöistä. Henkilö itse on oman kipunsa paras arvioija ja sitä tulee hoitaa aktiivisesti. Saattohoidossa tavoitteena on kuolevan ihmisen mahdollisimman hyvä ja kivuton olo.

Hengityksen muuttuminen

Elämän lähestyessä loppuaan, kehon toiminnot hidastuvat entisestään ja hapen tarve vähenee. Hengitystä voidaan helpottaa kipulääkityksellä, hyvällä kohoasennolla, avaamalla ikkuna ja käyttämällä tuuletinta. Joskus myös pelko voi pahentaa hengenahdistuksen tunnetta. Tällöin omaisen rauhallinen läsnäolo ja vaikkapa kädestä piteleminen voidaan kokea auttavana tekijänä.

Kun kuolema alkaa olla lähellä, kuolevan potilaan hengitykseen voi tulla hengityskatkoja, ja se voi kuulostaa korisevalta. Koriseva hengitysääni johtuu liman ja syljen kertymisestä nieluun ja keuhkoihin, kun ihminen ei enää niele eikä yski limaa pois. Hengitysääni voi huolestuttaa läheisiä, mutta yleensä se ei enää häiritse nukkuvaa tai tajutonta kuolevaa itseään. Hengitys muuttuu pinnallisemmaksi, ikään kuin henkilö hengittäisi rintakehän yläosalla.

Joskus ihminen voi tulla levottomaksi kuoleman lähestyessä. Kuolemaan saattaa liittyä käsien haromista, harhaisuutta ja ääntelyä. Iho muuttuu kalpeaksi ja laikukkaaksi ja se voi tuntua kostealta ja viileältä. Yleensä ihminen kuolee ikään kuin nukahtamalla pois, hänen sydämensä lakkaa lyömästä ja hengitys pysähtyy.